

Poština plačana v gotovini.

27

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasiło Čebelarskega
društva za Slovenijo

1924

Številka 4.

Ysebina:

Prodaja medu 49	Opazovalne postaje 60
Voska primanjkuje 51	Dopisi 62
Pridelovanje medu v satju 53	Vesti iz podružnic 63
Medunosne zdravilne rastline 54	Drobiž 64
Griza 57	

Listnica uredništva. G. N. B. M. — Jan. Minn. Vaš spis o amer. panjih pride na vrsto v prihod. števil. Zelo bi nas veselilo, ko bi se oglasili v vsaki števil. — G. J. B. Dobro! — Tudi vse druge gg. sotrudnike prosimo, da potrpe. Vse pride sčasoma na

vrsto. G. J. R. iz C. p. L. Vaš dopis prejel. Načrt mi je prav všeč, ker je jako praktično zasnovan. Opazovalno postajo mislim, da bi lahko imeli, ako ste večinoma doma. V tem oziru pišite glavnemu poročevalcu g. prof. Verbiču.

Na prodaj 9 kranjičev.

Vse matice garantirano iz l. 1923. Cena po dogovoru. Župnišče, Stari log pri Kočevju.

Prodaj

več panjev čebel A.Ž. oziroma eksportovcev s panji vred, pa tudi brez njih, dobro zasadenih in zaleženih. Val. Jakelj, Lahoviče P. Komenda.

Prodaj

več dobrih kranjičev. Natančnejši podatki po dogovoru. Franc Skebe, Hinje P. Struge, Dolenjsko.

Čebelarji, pozor!

Pomlad je tu in zadnji čas je, da si nabavite

okvirčke za A.Ž. in druge panje,

ki jih boste v bodoče vedno več potrebovali. Izdeluje in dobavlja jih solidno in precizno izdelane po najnižjih cenah

Oton Samec

čebelar v Novi cerkvi pri Celju.

Kunčeve panje - dvojake

po najnovejši sestavi, doma preizkušene, najpripravnejši za prevažanje, iz dobrega lesa, natančno delo, z vsemi pritliklinami izdeluje **Kancler Franc, mizar, Spodnji Hajdln št. 12, p. Ptuj.** Cena Din 800.— za komad. Naročniki naj se takoj prigrasijo, ker je delo silno zamudno. — Naročniki dobe tudi poučno knjižico, ki velja posebej Din 15.—.

Čebele!

Prodaj 3 krasne paviljončke à 3 ljudstva (amerikanci); 1 paviljon 4 ljudstev, dunajčani; 1 paviljon 6 ljudstev, dunajčani.

A. Šifrer

Laporje pri Sl. Bistrici.

Pozor! Čebelarji z A.Ž. panji. Pozor!

Najhitreje in najlažje odzemanje medu — z najmanjšo muko za čebelarja in čebele dosežete, če uporabljate za ometanje čebel najboljše

sipalnik „IDEAL“

(opisan in narisano v 7. števil. lan. „Čebelarja“.)

Založila in prodaja jih à 120.— Din:

Čebel. podr. za Ljubljano in okolico na Miklošičevi cesti št. 9 — sodnija — v pisarni ravnatelja ljubljanske jetnišnice.

Naprodaj

imam 30 — 35 kranjičev z mladimi maticami, dobro založene z medom. Cena po dogovoru.

Ivan Soklič

Pod Sv. Trojico št. 21, p. Dob-Krtina pri Domžalah.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI.
Urejuje M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani, Tobačna ulica šte. 21.

Letnik XXVII.

Ljubljana, dne 1. aprila 1924.

Štev. 4.

Prodaja medu.

M. B. Miklavčič. — Janesville, Minn.
U. S. of Amerika.

Prodaja pridelanega blaga je ena izmed najvažnejših nalog v vsakem podjetju in tako tudi v čebelarstvu. Marsikak čebelar, ko konča s točenjem, spravi svoje blago v shrambo in gre po drugih opravilih, češ, naj le počaka, ga bodem že prodal pozneje. Med tem pa pride na trg med iz drugih krajev in čebelar, ki je zamudil ugodno priliko za prodajo svojega blaga, tarna in se jezi nad čebelarsko stroko, da mu ne prinese nobenega dobička itd. Čebelar naj opazuje obrtnike in druga podjetja kako iščejo prilike, da čimprej razpečajo svoje blago. Če bi čebelar storil isto, pa bi kmalu imel lep skupiček za svoj trud, kar bi mu pomnožilo veselje in podjetnost za razvitje te prelepe panoge. Seveda, ako ima čebelar zalogo medu, katero hoče spraviti v denar, mu je treba oglašati, bodisi pri sosedih, pri trgovcih, v čebelarskih, kmetijskih, pa tudi v dnevnih in tedenskih listih; to je odvisno od količine zaloge. Jako dober oglas je tudi velika tabla z velikim napisom ob poti v bližini čebelarjevega doma. Tak napis naj bi se glasil nekako tako:

Tukaj je na prodaj garantirano čist

— MED —

letošnjega pridelka.

Obliko takega besedila naj si izbere čebelar sam. Važno je, da ima nekako privlačnost na mimoidoče ljudi. Da se tak napis izplača, vem iz skušnje, ki sem jo imel v državi Texas. Mimo našega čebelarstva je vodila velika državna cesta po kateri je, zlasti ob nedeljah drčalo na stotine avtomobilov. Za poskušnjo sem napravil napis s primernim besedilom in ga obesil na drog ob cesti in rezultat je bil, da sem imel sleherno nedeljo mnogo odjemalcev. Pogosto sem na ta način prodal na nedeljo za 100 dolarjev. Ker sem videl, da to nese, sem v to svrho odločil malo sobo, jo lepo opremil in v njej razstavil med v različnih količinah. Druge prostore, ki jih nisem mogel vedno imeti čistih, sem zaklenil, tako da ljudje niso dobili slabega vtisa, kar je zlasti v Ameriki velikega pomena.

Tako velikega uspeha, kot sem ga imel jaz, sicer ni pričakovati v Sloveniji, ker take avtomobilne vožnje niso tako vsakdanja reč, kakor tukaj v Ameriki, a je tudi tam dosti cest in potov, ki so močno obljudena in bi se tak napis izplačal v obilni meri. Pri prodajanju medu pa je treba paziti, da je cena — zmerna. Dobro bi bilo, če bi se za celo Slovenijo vpeljala gotova cena za prodajanje medu na drobno in na debelo. Čebelarji, ki so zmožni tujih jezikov, naj bi čitali tuje čebelarske liste in zasledovali cene na tujih trgih ter jih potom čebelarskega li-

sta razložili domačim čebelarjem. V takih stvareh je treba delati z roko v roke. Zavisti pri tem ne bi smeli poznati.

Kako med rastopimo. Med, ki je bil ob času točenja stočen v kakoršnekoli posode je treba segreti v vodi, ki ima okrog 60° C. Več toplote medu škoduje. Za čebelarje, ki nimajo vseh priprav v to svrhu, je to opravilo precej neprijetno, vendar pa je neobhodno potrebno, da se čebelarji s tem seznanijo, če hočejo dobiti dobre in stalne odjemalce. Omenim naj enostaven način, ki se ga lahko posluži čebelar, ki ima le nekaj sto funtov medu na prodaj. Tu in tam na kmetih imajo velike kotle za kuhanje prstenine in drugih sirovin za živino. Tak kotel se lahko porabi tudi za topitev medu in kuhanje voska. V kotlovo dno si napravi iz kakih 4 × 5 cm križem zbitih palic podstavek, na katerega spodnjo stran priveži kako težko železo ali kamen, da ga voda ne vzdigne. Ta podstavek mora biti lepo vmerjen v kotlovo dno. Na ta podstavek postavi posode napolnjene z medom, ostali prostor kotla pa napolni z vodo, ki naj sega, če mogoče, skoro do vrha posod. Paziti je treba, da voda ne pride v posode z medom. Posode naj ne bodo tesno zaprte, ker če bi bil med nekoliko kisel bi utegnile eksplodirati. Važno pa je, da so pokrite, da med ne izgubi arome. Pod kotlom kurimo toliko časa, da voda okrog posod zavre, potem pa nič več. Ko je med razstopljen, ga precedimo skozi belo tenko bombaževinasto tkanino v zato pripravljene posode. Po tem opravi naj se posode dobro pokrijejo, in čez par ur, ko se med umiri, naj se z njega posnamejo pene in drugi drobci, ki jih je med vrgel iz sebe. Med je pripravljen za pretakanje v manjše posode.

Posode in etikete. Poleg zrelega in pravilno izčiščenega medu dobre kakovosti pa je treba ličnih posod različne velikosti in — vabljevih etiket. Predno jih napolnimo, je treba vse posode skrbno izčistiti. Pri napolnjevanju treba paziti na natančno težo ne le ker se s tem

lahko izognemo izgubi, temveč tudi zato, ker odjemalec utegne opaziti čebelarjevo — površnost! Etikete naj se prilepijo vse enako, tako da je ena posoda enaka drugi. Predno gre posoda iz čebelarjevih rok, je treba gledati na to, da ni na njej razmazanega medu in prstnih odtiskov, kakor tudi da so etikete v redu in čiste brez vsakega madeža. Kdor se bo ravnal po teh navodilih, si bo pridobil stalne odjemalce doma in v tujini — tisti pa, ki se bo posluževal starega načina, pa ne bo imel nobenega, razen sosedove matere, ki pride po med z malim piskrom.

Pred leti, ko sem bil še doma na Poljanskem, sem naročil 15 kg medu od znanega čebelarja, ki je pridno oglašal v »Slovenskem Čebelarju«. Med je prišel v pločevinastih, sladkornih posodah, ki so pri pokrovih puščale; etiketa prejšnje vsebine (od sladkorja) je bila odtrgana, neokusno lepilo pa je ostalo na posodi. Bilo je vse v takem stanju, da bi človek laže mislil, da je v posodah mazilo za stroje, pa ne tako visoko cenjena namizna delikatesa. Takim dogodkom, cenjeni čebelarji, morate napovedati neizprosni boj, ako hočete napraviti gotov korak napredka v čebelarstvu! Med ni navadna smola, ampak najzlahtnejša človeška hrana iz cvetja, in zaradi tega naj gre skozi čiste roke v čistih, vabljevih posodah na mizo!

Kaj je bilo vzrok, da se je dotični čebelar posluževal takih posod ne vem. Ko sem služboval na Žnidaršičevem čebelarstvu, smo imeli vedno dovolj novih in primernih posod na razpolago in to mi daje misliti, da se je tako posodje že tedaj lahko dobilo. Največkrat je vzrok nevednost o velikem pomenu lepe posode in lepe etikete na domačem, zlasti pa na tujem trgu. Od dotičnega čebelarja nisem kupil nobenega medu več — niti ga nisem več imenoval naprednega čebelarja, kar se je prej često zgodilo.

Poleg raznih oglasov, ki sem jih zgoraj omenil, pa se lahko mnogo stori v prilog večje uporabe medu tudi z opisovanjem njegove vrednosti kot potrebna človeška hrana, v raznih dnevnikih in tedenskih listih vseh strank. Zlasti je treba take članke priobčevati tedaj, ko je med na trgu. Ljudem je treba dopovedati, kako velikega pomena in kako velike vrednosti za človeško telo je med in ljudstvo ga bo začelo rabiti. — Zakaj pa izdajo milijone samo za alkoholne pijače, ki so strup za človeško telo — strup narodu!

Voska primanjkuje.

Iv. Jurančič.

Vosek je dragocen pridelek čebelarstva in sicer je to proizvod čebelnega telesa, torej ne rastlinski, ampak živalski produkt. Kakor se večjim živalim ob dobri in obilni hrani tvori mast, tako izloča čebelno telo vosek ob ugodnem vremenu in dobri paši. Pogoje, pod katerimi je čebelam možno izločati vosek, izrazimo na kratko: 1. Potrebno je v panju toplote 30—35° C; 2. čebela mora biti sita; 3. čebela mora biti 36—38 ur v panju popolnoma mirna. V tem času se ji pod trebušnimi obročki začno izločati majhne, bele, prozorne luskinice, to je vosek. Kako so te luskinice majčkene, nam pove dejstvo, da jih treba 4,166.666 za 1 kg voska; to delo izvrši komaj 520.800 čebel v 36 urah. Torej je vosek res dragocena tvarina.

Pri nekdanjem čebelarenju v panjih z nepremakljivim delom se je pridelovalo mnogo voska, ker so čebele imele pri tem prosto pot, z vpeljavo premakljivega sata pa se je tozadevno mnogo izpremenilo. Strokovnjaki so dognali, da čebele porabijo za 1 kg voska 10—15 kg medu¹ in še precejšnjo množino cvetnega prahu, za 1 kg voska pa se dobi navadno le toliko, kakor za 2 kg medu, po-

temtakem bi bilo pri 1 kg voska izgube za 8—13 kg medu. Iz tega vzroka so napredni čebelarji začeli produkcijo voska omejevati, da bi s tem pomnožili pridelek medu. To se doseže s shranjevanjem in zopetno porabo satovja ter s uporabo satnic. Naravnost se temu ne da oporekati, kajti že v zdravi človeški naravi je stremljenje po kolikor mogoče najvišjem uspehu in jedro vsakega gospodarstva oziroma podjetja je: Čim več pridobiti in čim manj izdati ali porabiti, vendar vsaka stvar ima svojo mero in svoje meje, katerih brez kazni ne smemo prekoračiti.

Z iznajdbo premakljivega satnika in satnic se nam je res podalo neprecenljivo sredstvo, s katerim pridelek medu izdatno zvišamo in vosek štedimo, ako ta sredstva umno, modro rabimo. Ne sme nas pa zgoraj navedeni račun motiti in zapeljati na misel, da za vsak kg pridelanega voska res dobimo 10—15 kg manj medu. Ako imajo čebele priliko satovje delati, so veliko bolj marljive tudi na zunaj ter domnevano izgubo v precejšnji meri nadomestijo. Zlasti pri rojih je opaziti izredna pridnost prve dni, ko v panju še ni drugega dela, nego da izločajo vosek in gradijo satovje. Rani, močni roji v dobri paši brez škode izdelajo vsaj polovico plodišča, brez satnic, samo z naravnim satovjem. Šele pozneje, n. pr. v drugem tednu, ko je v panju že precej zalege in se je število čebel že skrčilo, se naj takim rojem dodajejo satnice. Tako ravnanje se posebno priporoča začetnikom, ki jim navadno primanjkuje izdelanega satovja. Lepi naravni sati, ki nam jih močan roj izdelava v prvem tednu, so veliko vredni in nam pridejo takorekoč zastonj. Ako je ob času rojenja neugodno vreme, kakor tudi poznim rojem, je seveda potrebno pomagati, kolikor mogoče, z izdelanim satjem ali satnicami.

Pisec teh vrstic čebelarji že 40. leto, pa ni nikdar kupil drobtinice voska; vsa zaloga satovja, ki je vsekako precej ob-

¹ To vprašanje še ni popolnoma in končno rešeno. Pis.

sežna, je iz doma pridelanega voska. Razem tega je še tuptatam par kg satnice prodal. Zato se mu zdi čudno, kako ljudje dandanes čebelarijo, da morajo toliko voska oziroma satnic kupovati! Ako bo šlo še nekaj let po tem tiru naprej, bo nastalo občutno pomanjkanje voska, zlasti ker tok časa zahteva, da se število panjev s premakljivim delom množi, stari panji pa vedno bolj izginjajo.

Naš čebelarški obrat se bo torej moral uravnati na večjo produkcijo voska, seveda v okvirju zmernih mej ter prilagoditi vremenskim in krajevnim razmeram, v kolikor to ne bo krajšalo normalnih dohodkov. Kdor čebelno življenje dobro pozna, mu ne more biti neznano, da je v gotovih slučajih dobro in celo potrebno, dati čebelam priliko proizvajati vosek in graditi satovje. Tukaj navedem nekoliko vzrokov:

1. Čebeli ni dano na voljo, vosek pridelovati ali to delo opustiti, kakor bi se ji poljubilo. Ako čebela živi v izobilju, t. j. ako je dobra paša in ugodno vreme, se ji vosek tvori in izloča, četudi proti njeni volji ravno tako, kakor če prašiča dobro redimo in pitamo, se mu ne more zabraniti, da bi se mu ne tvorila mast. Ako torej čebele ob ugodnem času nimajo prilike produciranega voska porabiti, je večinoma izgubljen, ker čebele izpuščajo neporabljene voščene luskinice na dno panja, deloma pa jih potratijo po stenah, med satniki itd. za tiste nepotrebne in sitne »prizidke«.

2. V zadnjih letih čebelarji pogosto tožijo, da se med težko proda in da se slabo plača. Dajte čebelam več prilike vosek proizvajati; ta se nam vedno dobro izplača, ako ga po lastni krivdi ne damo za sramotno ceno. V nekaterih krajih se dobi veliko kakega posebnega medu, n. pr. kostanjevega, smrekovega itd., ki pri gotovih ljudeh ni posebno priljubljen ter ga slabo plačajo. Ob taki paši dajte čebelam veliko prilike graditi satovje, pa Vam bodo nepriljubljen med pretvorile v dragocen vosek.

3. Ako čebelarimo izključno z lastnim voskom, se izognemo nevarnosti okuženja s tujim voskom; še več vredno pa je, da lahko jamčimo za pristnost svoje cele zaloge satovja. To ima poseben pomen za slučaj smrti čebelarja. Pred mnogimi leti se je nekje prodajala zapuščina po umrlem čebelarju. Imel je veliko zalogo satovja, a se je težko prodalo in slabo plačalo, ker je bilo znano, da je dotičnik kupoval satnice od nezanesljivih tvrdk.

Čebelar pa, ki ima srce na pravem mestu, bo prideloval vosek tudi iz drugih vzrokov in sicer:

1. Da zadosti vsestranskim potrebam čebelarstva, industrije, kemije, umetnosti itd. Kakor zgoraj omenjeno, se je bati pomanjkanja voska že v čebelarstvu samem, in če postane to še občutljiveje, bomo sami industrijo primorali vosek potvarjati, ako pristnega ne bo dobiti dovolj. Potem bodo kupovali potvorjen vosek za satnice »kar na debelo« in tako se more ves vosek kelegakrja, dežele ali države popačiti, in — kdo bo odgovoren?

2. Proizvajanje voska je čebelnemu telesu potrebno, da se počuti v rednem in zdravem življenskem stanju. Zato ni pravilno, odvzeti čebelam vsako priliko za produkcijo voska.

3. Ako pridelujemo več voska, nego ga sami rabimo, pomagamo ubogim začetnikom, do pristnega, cenenege satovja, ker so tozadevno skoraj običajno v zadregi.

4. Glede voska in satovja se moramo popolnoma osamosvojiti, da lahko rečemo: Moje čebelarstvo stoji na lastnih nogah, od nikoder ne potrebujem ne voska, ne satovja; kolikor ga potrebujem, mi ga naredijo moje čebele same.

Ako pogledamo v dandanašnji svet, na žalost opazimo, da je mnogo blagega, vzvišenege, idealnega izginilo in namesto tega se je pojavila brezobzirnost, egoizem, da še več — brezmejni mamonizem; zato me ne bo iznenadilo, ako te vrstice

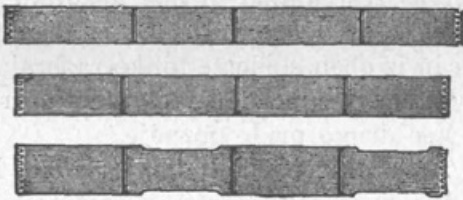
ne bodo našle povsod prijaznega odmeva. Ne glede na to ključem: Vsaj mi čebelarji ohranimo pošteno mišljenje, blagohotnost in ideale!

Pridelovanje medu v satju.

M. Humek. — Ljubljana.

II. Pripomočki.

Že v I. članku sem omenil, da se mora med v satju pridelati v taki obliki, ki je tudi na zunanji prikupljiva, priročna, zlasti pa pripravna za razpošiljanje, da se satje ne more prav nič pokvariti. Vse te zahteve se dajo izpolniti, ako uporabljamo nalašč v to svrhu prirejene in preizkušene pripomočke.

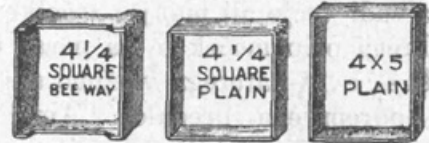

Letvice za predalca.

Zgornja za izrezana kvadratna, srednja za gladka kvadratna, spodnja pa za gladka pravokotna predalca.

Prvi tak pripomoček so mali satniki, v katere gre okoli $\frac{1}{2}$ kg medu. Imenovali jih bomo — kakor že rečeno — predalca. V amer. čebelarstvu so vpeljani posebno dve obliki in sicer kvadratna in pravokotna. Prvi tip meri $10,7 \times 10,7$ cm, drugi pa $10 \times 12,5$ cm. Pravokotna oblika je še bolj prikupljiva nego kvadratna, zato je najbolj razširjena in splošno vpeljana. Mi se bomo v tozadevnih spisih držali dosledno te oblike. Pri teh ameriških predalcih opazimo pa še neko razliko. Starejši, kvadratni tipi so na dveh nasprotnih straneh izrezani, da nastanejo med predalci prehodi za čebele. Novejša pravokotna oblika je pa gladka in je treba na drug način preskrbeti za pravilne razstojne. Vsa predalca imajo pa to posebnost, da se zložijo iz enega samega kosa — letvice, ki je v treh mestih primerno zarezana, da

se da zganiti v četverokot. Na koncih je pa nazobčana, da se lahko trdno stakne brez žeblicev. Taka letvica iz bele lipovine je dolga 45 cm, široka 35 mm in debela 3 mm. Umevno je, da morajo biti letvice za las natančno in enako izdelane. S kakim ročnim orodjem jih ni mogoče ponarediti in je vsaka poizkušnja v tem

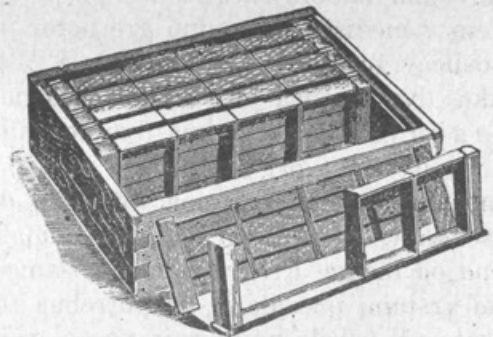

Predalca iz teh letvic.

Levo izrezano kvadratno, v sredi gladko kvadratno, desno gladko pravokotno predalca. — Mere so označene v angleških palcih (colah).

oziru brezuspešna. Izdelati se dajo samo s posebnimi stroji. Kdor jih bo potreboval, jih bo dobil ob svojem času pri društvenem blagovnem oddelku, ki jih bo imel v zalogi iz ameriške tovarne. Neko ljubljansko mizarstvo podjetje sicer trdi, da jih bo izdelovalo, česar pa ne moremo prav verjeti.

Drugi pripomoček za pridelovanje lepega medu v satju so posebne satnice, ki so tako tanke kakor papir.

Napol razdžano medišče za ameriške panje.

Spredaj nosilec z dvema predalcema, za njim pregraja, v ozadju medišče, v njem pet s predalci napolnjenih nasilcev, med posameznimi predalci so pregraje.

Tudi to blago se ne da izdelati z našimi navadnimi valjarji, še manj pa s stiskalnicami za navadne satnice. Izdelujejo ga s posebnimi samodelnimi stroji in sicer

tako dovršeno, da je prav tako tanko in nežno kakor mlado naravno satje. Tudi take satnice se bodo dobile v društvenem blagovnem oddelku. Navadne satnice, ki jih izdelujemo pri nas, niso za rabo v našo svrhu, ker so predebele in zaradi tega neuporabne. Satnice se vdelaajo v predalca na razne načine primeroma tako kakor navadne. Uporabljajo izvečine cele, pa tudi večje ali manjše začetke.

Tretji pripomoček je pa posebno medišče, v katerega vložimo s satnicami opremljena predalca. Američani imajo to silno praktično vrejeno. Njihovi panji se opravljajo samo odzgoraj. Na plodišče nalože lahko po eno, dve ali še po več medišč. Kdor se peča s pridelovanjem medu v satju, uporablja drugačna medišča nego oni, ki prideluje točen med. To medišče je preprost štiroglat obod, brez dna in brez pokrova, za spoznanje višje nego so predalca (okoli 13 cm). Dolgo in široko pa je tako, da se natančno vjema s plodiščem panja, na katerega se naloži.

Najprej vložijo po 4 predalca v primerne lesene nosilce, ki so tako natančno izdelani, da vložena predalca prav tesno izpolnujejo notranji prostor. S predalci napolnjene nosilce postavijo potem v medišče. Navadno gre noter po 8 nosilcev, torej $8 \times 4 = 32$ predalec. Med vsaka dva nosilca pa se vložijo posebna pregraja (lesa), ki ima dvojno nalogo. Predvsem tvori razstojišča med posameznimi nosilci oziroma predalci, da je vsaka vrsta prilično po 1 cm odmaknjena od druge. Pregraja med posameznimi vrstami predalec je pa potrebna tudi zato, da čebele ne morejo posameznih predalec čez vrsto zvezati s satjem, ampak so primorane vsako predalce zase lepo izdelati in gladko zadelati, ko je polno medu. To je neogibno potrebno, ako hočemo dobiti gladko zadelana predalca, ker le taka imajo veljavo. Nazadnje se z ene strani vsi nosilci s predalci in pregraje prav močno stisnejo s pomočjo primerne deske, ki jo potisne-

mo med zadnjo pregrajo in stransko steno medišča. To je potrebno zato, da se kolikor mogoče zmanjšajo špranje med predalci in med pokončnimi letvicami pregraj, kamor čebele tako rade odlagajo nadležno smoleno zadelavino. Važno je namreč, da ostanejo predalca kolikor mogoče snažna. Zato je vse tako vrejeno, da od zunanje strani čebele sploh ne morejo do njih. Spodaj leže namreč na nosilcih, ki so tako široki kakor predalca (35 mm), od strani se med seboj tesno tišče, na vrhu pa leži zopet tesno na njih pokrov panja.

Na prvi pogled je videti tako pripravljeno medišče sicer precej komplicirano, toda ko ga razdenemo, vidimo, da je vse preprosto in pa potrebno. Kdor se za stvar res zanima in ima nekoliko potrpljenja in dobre volje, bo iz tega popisa in iz obeh sličic že toliko razbral, da bo vredbo razumel. To je najprej potrebno. Vse drugo pride pozneje.

Američani čebelarji imajo lahko, ker vse te pripomočke kupijo v najfinejši izdelavi. Kadar medišča potrebujejo, jih zložijo, kakor opisano, brez truda in težav. Tam nikomur ne pride na misel, da bi si kaj sam izdelaval, ker zato nima časa, ne priprav in ne potrebe. Pri nas je pa stvar drugačna. Prvič naši panji niso prirejeni za pridobivanje medu v satju, drugič nam pa manjka vseh naštetih pripomočkov. Vendar pa s tem ni rečeno, da bi se nikakor ne dalo prirediti primerno medišče za A.-Ž. panj. Da je to mogoče, bom poskušal dokazati v prihodnji številki.

Medunosne zdravilne rastline.

P. Angelus.

Prav primerno in koristno delo je storila Družba sv. Mohorja, da je v Koledarju za l. 1924. objavila članek Dr. Brecelja: »Domača lekarna«. Marsikateremu bolniku bo to mnogo koristilo in zlasti po oddaljenih hribovskih vaseh bodo imeli ljudje pri roki domača zdra-

vila za prvo silo. Za lahke slučaje bolezni ne kaže klicati zdravnika na take kraje in bi bilo tudi predrago. Seveda bi bilo potrebno, ljudi tudi seznaniti s takimi zdravilnimi rastlinami, da bi jih dobro poznali in tudi sami gojili. Prav pravi dr. Breclj: »Koliko dobrih sredstev imamo malone zastonj na razpolago okoli sebe, a jih ne vidimo ali pa ne poznamo. Za drage denarje naročamo iz tujine trpotčev sok in ne vem kake želodec krepeče, prebavo pospešujoče kapljice in protin odpravljajoče cvete; doma pa hodimo po trpotcu, ne menimo se za pelin in zlati grmiček, preziramo gorčico in jelovo smolo, ker so vse te stvari tako vsakdanje! Kmalu izumre rod, ki ni poznal novodobnih potreb in navad, temuč je živel na rodni grudi trdo in skromno življenje, a polno srčnega veselja in klenega zdravja. S tem rodom nam izginjajo pastirji in planšarji, ki še poznajo zdravilne korenine, zeli in rože... Lekarnarji tožijo, da morajo najnavadnejše čaje naročati od drugod, ker jih pri nas ljudje ne poznajo več ali jih ne marajo nabirati.«

Ne mislim pa tukaj opisavati rastlin, ki so velikega pomena v zdravilstvu sploh, ker to ni moj poklic in ni primerno za »Slov. Čebelarja«, pač pa hočem opozoriti naše čebelarje na tiste rastline, ki so zdravilne in ob enem medu nosne. Namen tega članka je toraj opozoriti naše čebelarje, da bi take rastline bolj gojili, sadili in sejali, kadar odeveto nabirali, sušili in jih imeli za svoje potrebe ali pa prodajali po lekarnah in drogerijah ter dobili zanje lepe denarce. Našteti hočem le nekoliko bolj znanih rastlin te vrste in povedati, kje in kod rasto, kdaj cveto, kako se nabirajo, koliko dajo medu in obnožne in kako se rabijo v zdravilstvu. Njih zdravilno moč sem posnel po: »Koledar Dr. sv. Mohorja« 1924; Kneipp: »Domači zdravnik«; Zimmerer: »Kräutersegen« 1896; Ulsamer: »Gottessegen in der Pflanzenwelt« 1901. Imena rastlin večjidel po: Al. Benkovič:

»Slov.-latinski-nemški rastlinski imenik« 1922. Pomen teh rastlin za čebelarstvo pa po raznih čebelarskih knjigah.

Boreč (*Borago officinalis*) imenuje se tudi: Boraga, buraza, lisičina. To je nizka 40—50 cm visoka rastlina z votlim in poraščenim stebлом in jako lepimi modrimi cveti. Cvete od maja do oktobra in čebele jo jako ljubijo, ker jim daje mnogo nektarja. Rabi se zoper vnetja, ker zelo hladi. Vzame se 30 gr na pol litra vode. Suši se v senci. Rabi se pa lahko tudi sok na juhi ali vinu.

Borovnica (*Vaccinium myrtillus*): gozdni grmiček, katerega vsak čebelar dobro pozna in bi se moral pred njim odkriti. Ako je vreme ugodno, je paša na borovnici skoraj najboljša spomladi, ki pogostokrat odloči razvitek čebelnih družin. Borovnice so izvrstne zoper drisko. Jedo se sveže ali suhe. Priporočajo žlico žganja, v katerem so namočene borovnice na eno osmino kropa. Suho borovnično listje daje čaj, ki ga poskušajo proti sladkorni bolezni.

Breza (*Betula alba*): Raste povsod in je zelo koristno drevo. Čebelam daje aprila in maja meseca dosti obnožne in ako je kje ranjena, daje tudi mnogo sladkega soka. Čaj mladega listja žene na vodo. Rabijo ga tudi proti protinu in neki vrsti vodenice.

Brinje (*Juniperus communis*): Cvete meseca aprila in daje čebelam obnožno in zadelavino. Brinove jagode popravijo okus, so tudi dobro čistilo in popravijo slab želodec. Čaj iz brinjevih vršičkov in jagod rabijo zoper neko vrsto vodenice in kamen v mehuru ali obistih.

Buča (*Cucurbita*): Daje nektar in obnožino. Bučno seme oluščeno in zdrobljeno s sladkorjem in vodo zmešano, daje mleku podobno tekočino, ki je zelo prijetna pijača pri vročinskih boleznih. Dobro prezvečenih 20—30 zrn odganja časih tudi trakuljo, zlasti pri otrocih.

Češmin (*Berberis vulg.*): Znan grmiček. Cvete v maju ter zelo medi. V zdravilstvu se rabijo zrele jagode kot

zelo hladilna pijača, katero pa naj ne rabijo tisti bolniki, ki imajo slab ali prehlajen želodec.

Dren (*Cornus mas*): Kakor hitro skopni sneg in se zemlja nekoliko ogreje, je ta lepi grm poln rumenih cvetov, ki dajo čebelam prvo hrano spomladi — med in obnožno. Lepe rudeče jagode so oktobra zrele in jih rabijo zoper drisko. Koščena zrna se dajo posušiti in pražiti ter dajo zmleta prav dobro kavo.

Rumena medena detelja (*Mellilotus offic.*): Rumeno deteljo sejejo le v nekaterih krajih, daje pa mnogo medu in je prav dobro zdravilo proti trdim oteklinam kot mazilo; čisti jetra in obisti. Rabi se cvet, listi in seme. Cvete od junija do septembra.

Gadovec: (medvedov rep, kraljevjak; *Echium vulgare*). Steblo in liste ima zelo poraščene in ostre; cvet pa lepo moder s petimi rudečimi prašniki, ki mole iz cveta kakor gadov jezik. Morebiti je dobila ta rastlina od teh prašnikov svoje ime ali pa so imeli stari prav, ko so tej rastlini pripisovali zdravilno moč zoper gadov pik in zatrjevali, da se je neki Alcibij ozdravil od zastrupljenja po kačjem piku, ko je rabil to rastlino. Sicer pa je v zdravilstvu malo znana. Zoper šen je neki izvrstno zdravilo, ako se stolčeno listje s svinjsko mastjo prekuha in napravi mazilo s katerim se potem namaže otekline. Rabi se le sveže listje. Čebelica to cvetko zelo ljubi, ker ji daje mnogo sladkega nektarja in obnožne modre barve. Morebiti baš zarad modre barve čebelice tako rade obletavajo to cvetlico.

Gorušica ali boljše gorčica (*Sinapis*): cvete od junija do septembra in daje dosti medu in obnožne. Rabi se v zdravilstvu seme, ki se kot gorčična moka z mlačno vodo zmešana poklada na boleča vneta mesta zlasti pri zbadanju v prsih.

Jagoda: (*Fragaria vesca*) cvete aprila in maja in daje mnogo medu. Lepe rdeče jagode pospešujejo prebavo. Dobro rejeni ljudje, zlasti kateri trpe na

protinu, naj bi pogosto vživali jagode. Listi jagod dajo prav prijeten čaj, ki dobro služi tistim, ki morajo mnogo sedeti in so slabih živcev.

Kadulja (žajbelj — *Salvia*): Divji žajbelj raste po travnikih in senožetih in je izvrstna medunosna rastlina. Vrtni žajbelj ravno tako medi in je znano zdravilo zoper zastarelo zasliženje in dolgotrajno potenje. Rabi se tudi za grgranje in izpiranje ust in ran.

Lan (*Linum*): Cvete maja in junija. Čebele ga zelo ljubijo. Laneno seme se rabi za tople obkladke. Čaj iz lanenega semena je proti vnetju v mehurju.

Lapuh (*Tussilago farfara*): Prva pomladanska cvetica, ki daje mnogo medu in obnožne. V zdravilstvu ta plevel mnogo velja in Kneipp ga ne more prehvaliti. Kdor kašlja, naj pije tak čaj. Listi zelo hlade, ako se polagajo na rane in vnetje.

Lipa (*Tilia*): Cvete meseca junija in julija. Mnogi čebelarji jo hvalijo kot najboljše medunosno drevo, drugi pa jo nič ne cenijo. Je pač treba vpoštevati vreme in zemljo na kateri raste. Lipov čaj pa je vsem znan kot izvrstno sredstvo za potenje, za star kašelj in zasližene prsi in sapnik.

Lučnik (papeževa sveča — *Verbascum*): Cvet je rumen, podoben sveči. Čebele ga pridno obiskujejo. Čaj je dober za vratne bolezni, katar in kašelj.

Malva, rožni slez (*Althaea rosea*): Čebele nabirajo na njej nektar in obnožno. Čaj je dober za grgranje in izpiranje ust in proti zasliženju.

Mak (*Papaver*): Cvete junija in julija. Čebele se kar valjajo po njem in dobe mnogo obnožne, ki baje zelo pospešuje zalego. Poparjeni cveti se rabijo zoper zbadanje v prsih. Makovo seme pospešuje tudi spanje, pa ni priporočeno zlasti ne otrokom.

Malinjak (*Rubus idaeus*) medi izvrstno od maja do avgusta meseca. Malinovec je dobra pijača za bolnike. Mlado listje se rabi za čaj proti driski.

Marjetica (*Bellis perennis*): Cvete celo poletje in daje med in obnožno. Sok te ljubke cvetice je dober zoper zasliženost in prsne bolezni.

Materna dušica (*Thymus*) Timjan: Prav dobro medi od junija do pozne jeseni. Ta znani vrtni grmiček, ki pa raste tudi divje zlasti po osojnih krajih, je zdravilo proti hudemu kašlju. Sok ali čaj se rabi tudi proti oslovskemu kašlju.

Čebele timjan zelo ljubijo, ker jim daje prav prijeten in lepo dišeč med. V starem veku je bilo te rastline zelo veliko na gori Humettus pri Atenah. Zaradi svojega medu je bila ta gora zelo v čislih. Pri Grkih je bil timjan podoba delavnosti, ker so ga čebele tako rade obiskavale.

Melisa (*Melissa offic.*): Cvete meseca julija in avgusta. Zelo medi in Nemci ji zaradi tega tudi pravijo: Bienen u. Immenkraut. Da roj ne pobegne je že stari Virgil nasvetoval okrog panja poskropiti s sokom melise. V zdravilstvu se mnogo rabi čaj pa tudi cvet (spirit). Ta rastlina ima v sebi mnogo moči, da pomiri živce, okrepča srce, poživi moči.

Plešec (kašica, mesec, plevelka, rižnica, škofove kapice — *Capsella bursa past.*): To je znan plevel, ki raste povsod in cvete skoraj do zime. Čebele na njem prav pridno nabirajo nektar.

Čaj je dober proti krvavitvam in se rabi za obkladke na krvaveče rane.

Rožmarin (*Rosmarinus offic.*): Cvete aprila in maja. Za čebelarstvo je velikega pomena v Istri in Dalmaciji, kjer raste silno mnogo te cvetice. Daje mnogo in izvrstnega medu in obnožne.

Rabi se kot čaj, ki krepi srce in žene na vodo.

Ruta (*Ruta graveolens*): Cvete v juniju in juliju ter daje precej medu. Rabi se kot čaj, ki pomiri živce. Če ti kri bije v glavo, če imaš prav težko glavo, pij čaj od vinske rute.

Trnoljica, navadni črni trn, oparnica (*Prunus spin.*): Kakor vsi trnjevi grmi, je tudi oparnica velikega pomena

za čebelarstvo, ker daje mnogo medu že v aprilu in maju.

Cvet tega grma se rabi kot čaj za čiščenje in zboljšanje krvi.

Trobenica, jeglič, ovčica, piskalica, brkončica, gregorščica (*Primula*): Ena prvih pomladanskih cvetlic, katero čebele rade obiskujejo. Za zdravilo se nabirajo samo temno-rumeni cveti. Čaj je koristen proti skrnini ali sklepni bolezni.

Vijolica (*Viola odorata*): Ljubi trate, meje in vrtove. Kakor je majhna, vendar daje dosti medu in to že v marecu in aprilu.

Čaj iz vijoličnega cvetja in korenik je proti hudemu kašlju.

To bi bilo nekoliko zdravilnih in obenem medunosnih rastlin, katere naj bi naši čebelarji pridno gojili in nabirali. Koristili bi s tem čebelarstvu pa imeli sami nekako domačo lekarno za prvo silo. Nikakor pa nočemo, da bi kdo iskal zdravja le v teh rastlinah, ker marsikateri ne pozna bolezni in za vse bolezni pa niso te rastline. Mnogokrat je zdravniška pomoč neobhodno potrebna zlasti pri notranjih boleznih.

Pri težkih boleznih je potrebna hitra pomoč, da ni prepozno. Nepotrebno pa je denar razmetavati za razne balzame in čudežne kapljice, katere se ponujajo s tako vsiljivostjo.

Griža.

P. Angelus.

Nestor naših čebelarjev g. Virjent je v 2. številki »Slov. Čebelarja« 1924. zagovarjal gozdni med kot popolnoma nedolžen, ako postanejo čebele pozimi grižave. Po njegovem mnenju je vzrok griže ta, ker čebele — zlasti v velikem panju — nimajo dosti toplote in pozimi prezebajo ter se premrazijo. Pravi, da je dotični dopis dve leti odlašal, ker se je bal kritike in uredniškega koša.

Našemu staremu očancu se kritike pač ni bilo treba bati. Sploh pa je kritika zelo dobra reč in znanstven, strokovni

list postane šele tedaj prav zanimiv, ako se v njem veliko kritizira in se prav krešejo razna mnenja in misli. Kako zanimivo je bilo brati, ko je bila v listu taka vojska za in proti A.-Ž.; za in proti prevešanju; za in proti lipi; ko se je pisalo kako in kje jelka medi itd. Tako živahno razpravljanje je dokaz, da čebelarji list radi bero, pametno bero in iz svoje izkušnje tudi drugim radi kaj povedo. »Slov. Čebelar« ni kak dnevni list, ki ga človek prebere, proč vrže in sproti pozabi, kaj je bral, ker je vedno ena lajna.

Vsa čast staremu očancu, da prime pero v roko in mlajšim čebelarjem kaj pove iz svoje dolgoletne skušnje. G. urednik pa tudi ne bo, no kaj bi rekli, recimo tako trd in brezobziren, da bi vrgel v tisti grozni koš dopis, ki ga je dobil iz takih rok, ako je dopis le količkaj utemeljen in ni žaljiv.

Da pa pridemo nazaj na dopis g. Virjenta, moramo najprej opredeliti in določiti, kaj je griža in kaj je gozdni med. Potem pa bomo mogli saj nekoliko spoznati, kaj povzroča grižo.

Griža je gotovo bolezen čebel in to še prav škodljiva bolezen, ki čebelno družino zelo oslabi in včasih tudi uniči.

Nekateri starejši čebelarji so bili mnenja, da griža prav za prav ni bolezen, ampak le neko neugodno stanje, neko zlo in nesreča za čebele, vendar ne prava bolezen. Niso pa ti čebelarji dosledni. V svojih knjigah štejejo grižo med čebelne bolezni in jo stavijo precej za gnilobo. Tako n. pr. stari Dzierzon piše v knjigi: »Rationelle Bienenzucht« str. 281: »Griža je sicer veliko zlo v čebelarstvu v krajih z ostro in dolgo zimo; je pa griža nezmožnost čebel zadržati blato v sebi čez neki gotovi čas in mero — vendar bolezen v pravem pomenu ni, ker to zlo prejenja takoj, ko se morejo čebele otresti. Vzroki griže so dolge, ostre zime, nezdrav med, mrzli panji, mrzlo satovje, nemir, preveč ali premalo vlage — kar čebele zelo vzne-

mirja, prezgodno zaleganje, sploh vse, kar sili čebele več uživati. Vse to je vzrok, da se jim v telesu nabere preveč blata in nimajo prilike, da bi se sprasile in otrebile.« V svoji knjigi: »Theorie und Praxis des neuen Bienenfreundes oder Neue Art der Bienenzucht« II. Aufl. pravi: »Najbolj znana bolezen čebel je griža, ki se proti koncu dolge in ostre zime navadno pokaže pri slabičih, zlasti mladih čebelnih družinah. Obstoji pa v tem, da se v čebelah nabere preveč blata, ki ga ne morejo dlje časa v sebi obdržati in se morajo otresti v panju, tako da pomažejo stene panja, satovje in same sebe, — iz panja pa se širi smrad. Čim dlje traja zima, čim bolj sili čebele mraz ali nemir k uživanju medu, čim večja je vlaga v panju zaradi slabega pokrova in so čebele prisiljene to vlago izsrkavati, toliko prej nastane griža v panju.«

Naš stari Jonke pa pravi: »Griža pravijo, da izvira iz nezdravega medu, ki se jim poklada, ali veliko bolj od nezdravega zraka, če se predolgo v njih zimskem prebivališču pridrže. Ta bolezen pa se ustavi, če se puste letati, ali pa, če se jim z vinom ali z žganjem zmešanega medu položi.

Jaz menim, da pravzaprav nikakršne griže ni pri čebelah; ker bi se sicer, ko bi res bila, vsak čas leta in pri vseh panjih brez razložka pokazala in se tudi kakor vsaka nalezljiva bolezen razširila, kakor se postavim gnilobnost razširi, kar se pa pri griži ne zgodi. V panjih, ki imajo veliko muh, ki so polni satja in mraza dobro obvarovani, ni nikoli sledu, ampak le v mladih in slabih panjih... Zato naj vsak čebelar svoje slabe panje, ki še niso do polnega izdelani, dobro zamaže, jih po zimi mraza varuje, in jih spomladi precej, ko je lepo vreme, izpusti, da se osnažijo, pa gotovo pri svojih čebelah ne bo nikoli doživel griže.«

Tako Jonke! Novejši čebelarji pa priznavajo, da je griža res prava bolezen čebel, zelo nevarna in škodljiva bo-

lezen, huda morilka čebel. Tako učita n. pr. Weygardt in Freudenstein, da je griža bolezen čebel, katero povzroči predvsem prehlajenje. Vsaka čebela, katera zapusti zimsko gnezdo, se prehladi in zboli. Zato zimski izleti povzročajo grižo. Zopet drugi kakor n. pr. Zander, pripisujejo grižo neki glivici iz vrste Nosema, katera tudi povzroča bolezen — brezletnost ali nosemo. Smemo toraj trditi, da je griža prava in zelo škodljiva bolezen čebel. Kaj pa naj rečemo o gozdnem medu? Ako trdimo, da prezimovanje čebel na samem gozdnem medu povzroči v ostrih in dolgih zimah, ko čebele morebiti več mesecev nimajo nobenega izleta, grižo — trdimo to le o onem gozdnem medu, katerega so čebele nabrale na smreki, jelki in medeni rosi. Ne trdimo pa, da bi med, nabran na borovnicah, na raznem grmičevju kakor n. pr. na raznem trnju, robidnicah, krhljikovni itd. povzročil grižo. Ker pa v kamniškem kraju, kjer živi g. Virjent, skoraj 20 let že ni bilo kake izdatne pašne na igličastem drevju in se tudi čebele niso mogle vzimiti na takem medu, bi bil slučaj griže, ki ga on opisuje, pripisati kvečjem medeni rosi in prehlajenju.

V veliki večini imajo čebelarske knjige med raznimi vzroki griže označeno tudi — slab med, zlasti med, nabran na smreki in jelki in pa medeno roso. Celo Dzierzon pravi v omenjeni knjigi: »Glavni vzrok griže pa je, ne dobro predelan in nepokrit med, katerega so čebele nabrale v pozni jeseni na medeni rosi. Tak med celo poleti ni tako zdrav za čebele kot cvetlični. V jeseni nabran med pa je še bolj škodljiv, ker ga čebele zaradi manjše toplote v panju in zaradi oslabeledosti niso mogle dobro očistiti in so ga v celicah večjidel pustile nepokritega.«

Letos imamo dolgo in precej ostro zimo. Več mesecev čebele niso imele izdatnega izleta. Vzimpljene so po večini na ajdovem medu in vendar se tu in

tam kažejo sledi griže. Kaj je tukaj vzrok, ko so vendar čebele dobro za zimo preskrbljene, imajo najboljšo hrano, so v A.-Ž. dobro zapažene, imajo žrela dosti odprta, da jim ne manjka zraka — sploh imajo vse, kar je potrebno za dobro vzimpljenje? Vzrok je ta, ker niso imele izleta, da bi se vsaj enkrat dobro osnažile.

G. Virjentu damo popolnoma prav, da navaja za vzrok griže pomanjkanje toplote, zlasti v velikih panjih. Zaradi mraza morajo čebele več uživati, v črevesu se jim nabere mnogo neprebavnih snovi, zato silijo iz panja in ponesnažijo ga znotraj in zunaj. Glavni vzrok je gotovo ta preobilo zavžita hrana in pomanjkanje izleta. Ako imajo čebele n. pr. sredi decembra ali januarja kak izlet, potem lahko počakajo pomladi.

Vendar je pa še tudi mnogo drugih vzrokov, ki vsaj pospešujejo grižo in med te štejejo strokovnjaki: Slabiče — to je premalo čebel v panju, ako niso dobro zadelani. Vemo pa, da je mogoče prav dobro prezimiti rezervne matice v prašilčkih, ki so primerno opremljeni. Nadalje so vzroki griže: Mrzli panji, pokvarjena obnožina, prezgodnje zaleganje, preveč ali premalo vlage, pomanjkanje zraka, večkratno vznemirjenje, brezmatičnost.

Kako zabranimo grižo?

Popolnoma te boleznici čebelar ne more zabraniti, ker ni gospodar vremena. Dolgotrajna in stanovitna ostra zima, ki zabrani vsak izlet, je kakor smo slišali, glavni vzrok griže. Ker nas pa skušnija uči, da se griža v slamnatih koših in peharih redkokedaj pokaže, ker matica, katero čebele pitajo z najboljšim medom in sredi gnezda, nikoli ne trpi mraza, je to za nas migljaj, da skrbimo:

1. Za primerne panje. Ti morajo biti dobro izdelani, brez špranj, suhi in topli. Ni potrebno, da bi prav zgodaj panje zapažili, ker bi s tem prisilili matico k zaleganju. Po prvem zimskem izletu,

najbolje v začetku februarja, pa jih le zapažimo dobro, ker je ta čas navadno že zalega v panju.

2. Vzimiti moramo čebele o pravem času. Pozno jesensko pitanje škoduje.

3. Dajmo čebelam za zimo le najboljše hrano. Vzemimo jim v ješeni ves gozdni med in dajmo jim cvetličnega. Ako tega ni zadosti, dajmo jim dobro pripravljen sladkor.

4. Skrbimo, da bodo imele čebele po zimi popoln mir. Žrel ne zapirajmo preveč, da ne zmanjka zraka. Mrzli vetrovi naj ne pihajo naravnost v panj. Skrbimo za dobre matice.

Kaj pa, ako se je griža vendarle pojavila? Popolnoma uspešnega sredstva zoper grižo dosedaj še nimamo. Čebelar naj grižave čebele, dokler je še ostra zima pusti v miru — vsako brkljanje in vznemirjanje bi več škodilo nego koristilo. Dobro naj jih zapaži in čaka lepega dne. Ko pa pride tako ugodno in toplo vreme, je dobro, ako grižave čebele prisili k izletu s tem, da jim položi toplega medu. Nekateri svetujejo, da, ako lepega dne le ni, čebelar vzame tak grižav panj in ga nese v toplo sobo, odpre žrelo in vrata. Soba mora biti popolnoma temna. Čebele bodo privrele iz panja, se osnažile in ko se bo soba shladila, se bodo vrnile v panj. Po tem nasvetu se bo pa težko kdo ravnal. Zamazan panj je treba dobro osnažiti, najbolje s karbolno vodo; satje položiti v mlačno vodo za kake pol ure in ga s krtačo ostrgaj; satnike operi. Ako je pa le preveč zamazano, je treba čebelno družino preložiti v drug panj, katerega smo pa prej segreli s toplo opeko in ga z vsem potrebnim opremili.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič. — Ljubljana.

Ves mesec februar 1924 smo težko pričakovali lep, za prašenje ugoden dan, ni ga bilo. Izkazanih imamo večje število izletnih dni, a vobče so se čebele trebile le deloma in iz posameznih panjev

ter v solčnih legah. V Zgor. Logatcu od novembra ni bilo izleta.

Tudi potreba vode je silila čebele iz njihovih zavetišč. Mlada zalega je zahtevala mnogo žrtev. Veliko čebel je šlo v pogubo po naravnem nagonu za občni blagor. Posebno se je to godilo v zadnji tretjini meseca, ko je pokrila star zledeneli sneg še nova 15—50 cm visoka snežna odeja. Tu in tam se je pojavila tudi griža.

G. Iv. Šmajdek piše iz Krtine: Po njivah in travnikih, posebno na senčni strani je ležalo po snegu kar nasuto čebel. Cvetja ni bilo nobenega.

Tudi v Škofji Loki se je pogubilo mnogo čebel.

V Javorjah so druga leta v tem mesecu že brale resje; letos je bilo od snega popolnoma pokrito.

V Rožnem dolu so čebele tudi v hudem mrazu izletavale vsled obilne zalege. G. Polič jim je pomagal s tem, da je vbrizgaval vodo v panje. Še boljše bi bilo, da bi jim bil dal sate napolnjene z vodo.

Pri Sv. Lovreneu je trajala zima že peti mesec, zaradi tega se je pojavila zgoraj imenovana bolezen. Isto tako je bilo pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu.

V Spod. Loznici pa čebele zaradi nizke in enakomerne toplote niso tiščale iz panjev. Celi mesec se niso niti enkrat očistile.

Da je brezmatičnost tudi povod griže, nam kaže poročilo od sv. Petra pri Mariboru, kjer so se dogodili trije slučajji. Čudno je, da so imeli baš ti panji mlade in prvovrstne matice.

Poraba zimske zaloge je bila normalna. Zanimiv pojav je, da je tehtnica pri petih poročevalcih v drugi tretjini meseca počivala. Če je temu vzrok zračna vlaga, dalo bi se dokazati le s pomočjo vlagokaza. — V Zg. Tuhinju je prišlo nekaj kranjičev s svojo zalogo do konca. Treba bo polagati.

Dopis posebne vrste smo dobili iz Vržeja pri Ljutomeru. Dobesedno se gla-

Mesečni pregled za februar 1924.

K r a j (z morskó višino)	Označba opazo- vanega panja	P a n j e n a t e ž i						Toplina zraka				Dni je bilo									
		pridobil v			zgubil v			v mesecu čistih <i>dkg</i>	največ pridobil	naj- višja	naj- nižja	srednja me- sečna	izletnih	deževnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih		
		1.	2.	3.	1.	2.	3.														
		mesečni tretjini <i>dkg</i>						prí- dobil	po- rabil	<i>dkg</i>	C°										
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	—	—	—	30	35	30	—	95	—	—	—	+10	—13	—	1	8	18	4	7	11
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	—	—	—	70	100	130	—	300	—	—	—	+7	—13	—	1	10	15	5	9	9
Moste pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+7	—10	—	0	10	13	8	8	12
Krtina pri Dobu (305 m)	A.-Ž.	—	—	—	40	30	30	—	100	—	—	—	+9	—14	—	1	11	15	8	6	12
Zg. Tuhinj (568 m)	A.-Ž.	—	—	—	70	—	30	—	100	—	—	—	+10	—14	—	2	8	11	2	7	6
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	—	—	—	26	—	50	—	76	—	—	—	+12	—10	—	6	9	16	8	5	11
Javorje (700 m)	A.-Ž.	—	—	—	60	40	40	—	140	—	—	—	+12	—6	—	2	10	19	7	3	26
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	—	—	—	25	20	35	—	80	—	—	—	+5	14	—	3	8	15	6	8	6
Gor. Logatec (486 m)	A.-Ž.	—	—	—	70	30	50	—	150	—	—	—	+6	—13	—	2	9	17	4	8	19
Amerikanec		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cerknica (460 m)	A.-Ž.	—	—	—	70	—	70	—	140	—	—	—	—	—	—	7	7	16	4	9	10
Sv. Gregor p. Ortneku (736 m)	A.-Ž.	—	—	—	40	30	24	—	94	—	—	—	+5	13	—	3	8	15	4	10	21
Struge p. Dobropoljah (416 m)	A.-Ž.	—	—	—	55	30	30	—	115	—	—	—	+8	—24	—	2	9	20	1	8	19
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	—	—	—	40	30	25	—	95	—	—	—	+12	—11	—	1	14	15	7	7	3
Rožni dol p. Semiču (376 m)	A.-Ž.	—	—	—	60	—	30	—	90	—	—	—	+14	—17	—	3	11	21	3	5	10
Sv. Peter p. Mariboru (210 m)	svoj panj	—	—	—	0	28	25	—	83	—	—	—	+19	—12	—	3	6	15	7	7	4
Orehova vas p. Mariboru	A.-Ž.	—	—	—	20	15	40	—	75	—	—	—	+9	—15	—	0	13	17	9	3	13
Sp. Ložnica p. Žalcu (252 m)	Gerstung	—	—	—	35	40	60	—	135	—	—	—	—	—17	—	1	6	15	9	5	17
Sv. Lovrenc na Poh. (442 m)	A.-Ž.	—	—	—	30	40	50	—	120	—	—	—	+10	—13	—	0	3	12	6	11	11
Ojstrica nad Dravogr. (981 m)	dunajski	—	—	—	—	20	30	—	50	—	—	—	+4	—12	—	4	7	14	8	7	20
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	Amerikanec	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+10	—12	—	0	9	13	9	7	9
Vrže pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+12	—16	—	1	10	15	6	8	17

si: »Čebelarji na Murškem Polju obupavajo nad S. Č. D. s sedežem v Ljubljani. Rejše bi imeli nekaj svojega v Mariboru. Več čebelarjev nima nikakega zaupanja v podružnico in kljub vsej agitaciji nimamo niti ene četrtine čebelarjev včlanjenih. Izgovori, s katerimi opravičujejo svoje postopanje so sledeči: 1. Čebelarški list je v svoji stroki slab; vse preveč govori o A.-Ž. panjih, ki so za naše kraje zanič. (Jaz to pobijam, čeprav vidim, da je njihov t. j. Neisserjev sistem tudi dober.). 2. Članarina je previsoka. (Je res za tiste, ki so revni, a ne morejo prodati medu.). 3. Od društva nimamo nikake koristi, če pa kaj pride, nas (navadne čebelarje) oskube podružnica; v tem oziru so bili tu res žalostni slučajji nepoštenosti. — Na občnem zboru podružnice sem bil jaz sam iz Veržeja in od drugod pa je prišlo vseh skupaj le šest čebelarjev, pa še ti so imeli zgoraj naštetete nazore.«

(Vaši čebelarji potrebujejo po mojem mnenju osebo, ki bi jih z živo besedo in dobrim izgledom prepričavala o vrlinah novejših panjev in o nedostatkih vaših že od vsega sveta zavrženih panjev ter vam šla na roke pri prodaji čebelarških

pridelkov. Takoj bi bil list boljši in cenejši, vaša zavednost pa veliko večja. Op. glavnega poročevalca. — Tudi uredništvo bi imelo k gorenjim očitkom marsikaj pripomniti. Pa ni vredno, da bi tratali prostor, ker nekaterim ljudem ni moči nič dopovedati. Kar imate s podružnico, uredite med seboj. O višini članarine smo za pametne in preudarne ljudi podali dovolj pojasnil — če so sploh potrebna. Presojati vrednost društvenega glasila in uporabnost tega ali onega panja, so pa najmanj poklicani tisti, ki ne poznajo niti enega niti drugega. Člani vaše podružnice store najboljše, ako začno izdajati svoj list. Op. uredn.)

Vprašalnih pol za glavno poročilo nismo razposlali, ker se nam je javilo z mnogih strani, da za poldruge leto nazaj ni mogoče zbrati zahtevanih podatkov. Zato prosimo vse gospode poročevalce in tudi odbore vseh podružnic, da imajo vprašanja za glavno poročilo, ki so v 2. številki letošnjega »Slov. Čebelarja«, vedno pred očmi, da nam bodo mogli poslati vsaj za tekoče leto točna poročila. Vprašalne pole razpošljemo maja meseca.

DOPISI

Iz Žirov. Ker iz našega obmejnega kraja, iz Žirov ni bilo v »Čebelarju« že dalje časa nobenega glasu, ako ravno nas je precej navdušenih čebelarjev, prosim za skromen prostorček. Ker smo precej visoko nad morjem, nam je bila prav posebno letošnja zima jako nemila. Za prašenje smo imeli komaj par solnčnih dni, in še v teh dneh je pihala huda burja. Edino 2. febr. nas je malce potolažil. Tako hude zime ne pomnijo pri nas stari čebelarji. Od mnogih čebelarjev se čuje, da so jim pomrli najboljši panji. Navedem skromen slučaj v mojem čebelarstvu: Panji, katere sem imel na ajdovi paši, so popolnoma čvrsti in zdravi, dočim so ostali precej slabši. Tudi ne najdem v panjih z ajdovim medom nobenih mrtvecev, dočim v ostalih

precej. Po mojem mnenju je za prezimovanje najboljši ajdov med. — Prav povoljno se je tudi pri nas začelo gibanje z A.-Ž. panji, treba bi bilo le, posebno mlajšim čebelarjem priporočati pridno prebiranje »Čebelarja«. — Misel o ustanovitvi Čebelarke zadruga tudi mi iskreno pozdravljamo. Toliko za danes, prihodnjč kaj več. (Prosim! Uredn.)

Ignacij Šorli, čebelar.

Iz Cezanjovcev pri Ljutomeru. Že dolgo mi je pero sililo v roko, da bi Vam nekaj poizkusil poročati o razmerah v našem kraju. Čebelarjenje gre tukaj še precej dobro, posebno, ako imamo tako dobro čebelarstvo leto, kakor je bilo lansko. Vsi čebelarji v okolici se hvalijo, da so nekaj dobili, pa zopet tožijo, da medu ne morejo

spraviti v denar. Čebelarijo še po največ v Neiserjevih panjih. Lansko leto sem pa poskusil naročiti od čeb. društva na poizkušnjo en A.-Ž. panj na 10 satov. Mnogo okoličanov me je strašilo, da za naše razmere ta panj ne ugaja, ker so pašne razmere preslabe. Toda moja poizkušnja se je pa prav dobro obnesla. Novega panja dolgo nisem mogel od društva dobiti, tako da sem mogel šele precej pozno vsaditi vanj roj. Mislim sem že, da ne bo nič. Tudi drugi so mi tako pravili. Pa, glej ga šmenta! Prve dni sem mu seveda moral malo pomagati, ker je bilo zelo slabo vreme, nobenega izleta, nobene paše, ker drugače bi mi čebele od gladu pomrle. Toda kakor hitro so mogle leteti, so pa delale, da je bilo vese-

lje. Izdelal je do konca ajdove paše vse plodišče in medišče ter sem mu moral celo med pašo med odvzeti. Dal mi je kakih 14 kg finega točenega medu, štiri polne sate sem pa shranil za vse slučaje. Torej mislim, da ni slabo. Več naprednih čebelarjev je prišlo že panj gledat in vsakemu je zelo všeč. Kar se tiče opravljanja, se je meni tudi zelo priljubilo in sicer tako zelo, da bom počasi zavrgel vse stare panje in si omislil nov čebeljak z izključno samimi A.-Ž. panji. Neke malenkosti bom sam preuredil in ko se bom po izkušnji in preizkušnji prepričal, ali so umestne, bom Vam pa poročal o njih. (Op. uredn. Pri-merjajte, kaj pišejo pa iz Veržeja!)

VESTI IZ PODRUŽNIC

Izredni občni zbor čebelarke podružnice za Ljubljano in okolico se vrši dne 13. aprila 1924 ob pol 10. uri predpoldne v godbeni dvorani na moškem učiteljsku v Ljubljani, Resljeva cesta, pritličje, desno, s sledečim dnevnim redom: 1. Odobritev pravilnika in pogodbe za komisijsko prodajo medu članov čebelarke podružnice za Ljubljano in okolico. 2. Izraba ajdove paše na ljubljanskem polju. 3. Slučajnosti. — Pri tej priliki se bodo razdelile članom članske izkaznice. — Podružnični člani se vabijo, da se zbora udeleže v čim večjem številu.

Odbor.

Vse člane vrhniške podružnice opozarjamo, da se bodo delile v nedeljo, dne 6. aprila t. l. popoldne v gostilni pri gosp. Kosu na Vrhniki satnice in članske izkaznice proti odškodnini. Vsak član dobi 10 satnice brezplačno.

Odbor.

Čebelarke podružnica v Novem mestu je imela svoj redni letni občni zbor dne 9. decembra 1923 ob 14. uri v prostorih kmetijske šole na Grmu. Dnevni red je bil običajen. Podružnica je v minulem letu imela 22 članov. Dohodki so znašali 297 Din 10 p. Odbor je bil izvoljen sledeči: Udovč Janez, predsednik; Dr. Jos. Paulič, podpredsednik; Lud. Puš, tajnik in blagajnik; Fr. Golmajer, odbornik; Jos. Vales, odbornik. Pregledovalca računov: gg. V. Gebauer in Ant. Globevnik. Delegati za občni zbor gg. Fr. Vidmar in Jos. Vales.

Na razne neosnovane očitke glede blagovnega oddelka, ki jih beremo v poročilu, pa sledeče stvarno pojasnilo.

Prave čebelarke potrebščine (točila, stiskalnike, rešetke, satnice itd.), naroča in dobiva društvo neposredno od najboljših

tvrdk iz inozemstva in vzdrži vsako konkurenco. Ti predmeti so pri društvu cenejši nego pri raznih posredovalcih, ki ponujajo čebelarke potrebščine in se v tem lahko vsakdo sam prepriča iz cenikov. Čebelarke trgovina v Podsmreki ne posluje; blago, ki je še na razpolago, je ostanek od mirnih časov, ko je bil material in delo zastoj. Blago novejšega izvora pa je v Podsmreki dražje nego pri društvu, ker ga samo društvo dobiva iz inozemstva carine prosto. Navadne potrebščine, kakor vijaki itd., ki so na razpolago pri trgovcih, pa društvo samo od trgovcev kupuje, ker nima na teh predmetih take porabe, da bi jih moglo naročati iz tovarn. — **Vodja blagovnega oddelka.**

Čebelarke podružnica na Breznici je imela dne 16. marca 1924 pri g. predsedniku v Smokuču zborovanje, ki se ga je udeležilo 12 članov izmed sedanjih 17 podruž. članov. Po več kot 2 urnem vsestranskem razmotrivanju in prijateljskem pogovoru o tukajšnjih čebelarskih zadevah, se je med drugim sklenilo: 1. podružnica je soglasnega mnenja, da je za sedaj za nas Gorenjce zaradi pičlega pridelka medu pristop k »Čebelarski nabavni zadrugi v Ljubljani« preuranjen in radi tega nemogoč. 2. Za podružnega poročevalca Čebelarskemu društvu za Slovenijo v Ljubljani se izvoli podružnični tajnik g. Prešeren Jakob — Vrba 13. 3. Podružnični odbor preskrbi svojim podružničnim članom članske izkaznice. 4. Glavni odbor v Ljubljani se naprosi, da nam pošlje predavatelja o čebelarstvu. 5. V svrhu izboljšanja tukajšnje čebelarke paše se poizkusi s setvijo gorčice in s Hubandelje. 6. Podružnica si nabavi še nekaj čebelarskega orodja, med drugim sipalnik »Ideal«.

Zapisnikar.

Na Bregu pri Ptujju se je vršil v nedeljo, dne 24. febr. sestanek ondotnih čebelarjev. Sklenili so osnovati podružnico Čebelarskega društva za Ptuj in okolico s sedežem na Bre-

gu pri Ptuj. Pristopilo je takoj 16 članov z 12 kranjci in 147 panji s premakljivim delom. Sprejela so se pravila, ki so se odposlala velikemu županu v Mariboru v potrjenje. V pripravljani odbor so bili izvoljeni: g. Ivan Podgoršek, župan na Bregu, za predsednika; g. Franc Bižner, drž. uradnik v Ptuj za podpredsednika; za tajnika in blagajnika je bil izvoljen g. Fran Janšek, nadučitelj na Bregu in za odbornika sta bila izbrana g. Franc Podgoršek, knjigovodja na Bregu in Franc Kancler, mizar, mojster na Hajdini. Končno so se sprejele sledeče resolucije: 1. Mariborska srednja kmetijska šola se preosnuj tako, da bo tudi usposobljala potovalne učitelje za čebelarstvo. Istotako naj prireja strokovne tečaje za čebelarstvo, v katerih se bodo zainteresirani temeljito izvežbali v tej stroki narodnega gospodarstva. 2. Ker je dosedanji potovalni učitelj gospod Jurančič upokojen, se osrednji odbor Čebelarkega društva pozivlje, da se zavzame za njega reaktiviranje, odnosno, da se nastavi drug vseskozi izvežban potovalni učitelj za mariborsko oblast. 3. Zbor čebelarjev se pridružuje resoluciji mariborske podružnice glede osnovanja čebelarke zadruge.

Ivan Podgoršek, predsednik.

Čebelarstva podružnica v Kozjem je zborovala 3. II. t. l. I. Odbor: Predsednik: dr. Fran Zupan, okrožni zdravnik v Kozjem; podpredsednik: Fran Ferencak, sodni oficijal v Kozjem; blagajnik: Fran Jevšnik, pos. sin Sonovo-Kozje. Odbornik: Anton Maček,

posestnik, Sonovo-Kozje. 2. Poročilo blagajnika: V letu 1923 je bilo prejemkov 658.75 Din in izdatkov 465.05 Din, tedaj prebitka 193.70 dinarjev. 3. Podružnično delovanje: V letu 1923, sta bili dve predavanji in sicer »O čebelni paši« (dr. F. Zupan) in »O praktičnem čebelarjenju v panjih s premakljivim satovjem« (F. Ferencak). Članom so se izdelovale satnice. 4. Podružnični inventar: Točilo za med in stiskalnica za satnice. — **Robert Ivanuš**, tč. tajnik.

Nova podružnica. Dne 2. marca so ustanovili čebelarstvo podružnico za občine Sedlarjevo, Bruče in Lastnič s sedežem v Polju pri Podčetrtku. Za predsednika je izvoljen Leop. Bergles, trgovec, ki je obenem tajnik; za podpredsednika Viktor Vreča, posestn.; za blagajnika Avg. Dobravec, gostiln.; za odbornike pa Al. Šinkovec, Jos. Resnik in Marko Debelak; za delegata Leop. Bergles, namestnik Avg. Dobravec.

Kakor je iz poročila razvidno, hoče ustanoviti podružnica svoj čebelnjak in privedi takoj več poučnih shodov. Dne 6. aprila popoldne bo poučno predavanje pri čebelnjaku gosp. Vreča; drugo poučno predavanje se je začasno sklenilo, da bi se vršilo 15. in 22. junija zopet pri istem čebelnjaku. Osrednje društvo prosijo, da bi jim za ta poučni tečaj preskrbelo g. Jurančiča, da jim raztolmači praktične nauke o umnem čebelarstvu. — Novi podružnici želimo, da bi ustrajno nadaljevala započeto delo. Uspehi ne izostanejo. (Op. uredn.)

DROBIŽ

Čebelarji pozor! Dobro poznana inozemska tvrdka rabi več vagonov finega točenega cvetličnega medu. Kdor ima večje količine (vsaj 50 kg) medu na prodaj, naj to javi podpisanemu najkasneje do 10. aprila t. l., ter pošlje obenem tudi vzorec. Cena prvovrstnemu blagu od 20 do 22.50 Din za kg franko Ljubljana gl. kol. Navodila glede posode sledijo, ko prejmemi ponudbe z vzorci, ki so za prijavnike obvezne. Blago se bo strokovno pregledalo, potem bomo do 20. aprila ponudnike obvestili ali blago sprejmemo ali ne.

Jože Okorn, tajnik.

Najboljši les za satnike je smrekovina, ker se na napne tako hitro, se da lepo obdelati in se ne všibi izlepa.

Združenje čebelnih družin se prav lahko opravi, ako se v panja, ki se imata združiti, položi čez noč v vsakega čebulo. Zjutraj imata oba enak duh in združenje se izvrši brez škode.

Mrzla ali topla stavba. Čebele se enako dobro počutijo, če imajo v panju satje po čez ali po dolgem. Prezračenje si oskrbe poletu čebele same. Pozimi se pa stisnejo v kepo in mraza dosti ne čutijo. Topla stavba najbrž malo pomaga k večji toploti. Pozimi pa je treba zavarovati panje, da mrzel zrak ne piha naravnost skozi žrela v panj.

Vsem čebelarjev v pojasnilo o Kunčevih panjih. Marsikom se morebiti zdi panj 800 Din predrag, zato obveščam, da sem to ceno nastavljal sporazumno s čebelarji, ki so že od mene te panje 1922. leta kupili in poznajo to izredno delo, ki ga ni primerjati s tovarniškim. Imam lastne režije že čez 350 Din, delo pa je bolj ročno, najmanj 6 do 7 dni za 1 panj. Vsak lahko sam računa kolik je zaslužek. Ker pa nisem v takem gmotnem položaju, da bi lahko velike vsote tvegali, bi imel le še kakih 10 panjev na razpolago, vse drugo je naročeno od tukajšnjih čebelarjev. V slučaju pa, da mi mestna uprava pri strojih ceno zniža, bom tudi jaz ceno znižal kvečjemu za 50 Din, ker od strojev se računa 1 Din na minuto. In tudi vse druge potreščine so grozno drage. — **Fr. Kancler**, mizar, Sp. Hajdin — Ptuj.

Cenik čebelarskega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani,
Jugoslovanska knjigarna, Pred Škofijo (poleg stolne cerkve).

P r e d m e t	Cena	
	Din	p
A.-Ž. panj na 9 okvirov najnovejšega sestava:	300	—
kompleten z vsemi pritiklinami (s pripravo za prevažanje 10 Din več)	24	—
Baloni, za 1 ali 2 litra s podstavkom Din 16— ozir.	8	—
Deska za pritrjevanje satnic	7	—
Euskol zavitek	35	—
Garnitura za vdelavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	—	—
Kadilnik	60	—
Kapa, čebelarska, za odpirati s tkanino	50	—
s tkanino (navaden)	58	—
Klešče za okvirčke	28	—
Kolesce za vtiranje žice	40	—
Zaklopna kozica za odlaganje obljudenih satnikov	—	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od 3 do 15 Din	5	—
Ista z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	60	—
Mreža žična za okenca (pocinkana) à m ²	120	—
Nastavek s tenco za odkrivanje satja ob točenju medu	12	—
Nož za izpodrezovanje satja	15	—
Nož za odkrivanje satja	3	—
Odvijač za vijake	85	—
Pipe čebelarske	18	—
Pitalnik za A.-Ž. panj Din 10—, iz bele pločevine	16	—
Posode za med, pločevinaste à 4 kg	200	—
Iste za 55 kg	50	—
Iste (leseni sodi) za 50 kg	180	—
Posoda za čiščenje medu z dvojnimi sitom	8	—
Ravnalec (priprava za uravnavanje satnikov v A.-Ž. panju)	18	50
Razpršilnik za škropljenje čebel z medeno vodo	2	50
Razstojišča pločevinasta mesto kvačic za 9 ali 10 okvirčkov	200	—
Rešetka matična prerezana za A.-Ž. panj. pr. m ²	100	—
Rokavice, čebelarske	80	—
Satnice 39 × 23 cm, pr. kg	25	—
Sipalnik lesen za A.-Ž. panje na 9 in 10 satnikov	20	—
Sito za čiščenje medu, leseno	32	—
Isto pločevinasto	150	—
Solnčni topilnik	7	—
Spone za rokave I. vrste par	6	—
Iste II. vrste par	1200	—
Stiskalnice za umetno satje	12	—
Strgulja za snaženje A.-Ž. panjev	18	—
Šablona jeklena in zabijač (priprava za pritrjevanje kvačic)	10	—
Ščetica za ometanje čebel	3	—
Šilo za vrтанje luknjic	1200	—
Točilo za med, pločevinasto za 3 okvire 27 × 41 cm.	60	—
Topilnik s svetilko in lončkom za lepljenje satnic	100	—
Topilniki za voščine	80	—
Zaboj lesen za roje	38	—
Vilice za odkrivanje satja	—	—
Zapahi za žrela:	—	—
a) kovinski enostranski Din 5—, dvostranski	6	—
b) leseni (Trinkov sestav)	2	—
Znaki	5	—
Žica v klopčiču	10	—
Kovinska garnitura za A.-Ž. panj:	—	—
a) 6 palic 40 × 8 mm (nepocinkano železo)	9	—
b) 2 nosilca za matično rešetko	5	—
c) 2 tečaja za vratica à Din 3—	6	—
d) 4 tečaji za bradi à Din —75	3	—
e) mreža za okenca po m ²	60	—
f) zapahi za okenca p. Strgar à Din 1—	4	—
g) 2 zaporici za zaklopnico à Din —50	1	—
h) kvačice iz železne žice, kilogram	28	—
i) 1 kljukica za vratica, večja	1	—
j) kos matične rešetke 33 × 25	22	—

Gospodarske knjige:

Janša, Nauk o čebelarstvu. Tretja izdaja. Priredil Frančišek Rojina. Z dodatkom Albertijev-Žnidaršičev (A.-Ž.) panj. M. Humek. Din 24'—.

Humek, Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov, pojasnjena s 24 barvanimi prilogami in 92 slikami v tekstu. Vezana Din 120'—.

Slovenska kuharica. Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Velika izdaja s slikami v besedilu in 33 barvanimi tabelami v naravnih barvah. Sedma izdaja. Vez. Din 220'—.

Sadje v gospodinjstvu. Kratak navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinje in dekleta priredil M. Humek. Pojasnjeno s 13 barv. prilog. in 42 slik. Din 30.

Gospodinjstvo. Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Priredila S. M. Lidvina Purgaj. S 156 slikami. Zdravstveni del spisal Dr. Fr. Dolžak. Din 40'—.

Nasveti za hišo in dom. Za vsako gospodarstvo in gospodinjstvo velevažna in koristna knjiga. Priredil I. Majdič. Din 32'—, vezana Din 48'—.

Sadno vino ali sadjevec. Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Z 42 pod. Sestavil M. Humek. D. 20.

Breskev in marelica. Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbujemo. Z 22 slikami in 2 barvanimi tabelami. Sestavil M. Humek. Din 12'—.

Naše gobe. Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. S 75 barvnimi tabelami. Sestavil Ante Beg. Slike izvršil Dragotin Humek, ravnatelj meščanske šole. Vezana Din 100'—.

Kubična računica v novi meri s pridejano naštevanko do 100. Pregledna in praktična strokovna knjiga za posestnike in lesne trgovce. Sestavil Janko Dolžan. Vezana Din 20'—.

Računar v kronski in dinarski veljavi. (Hitri računar.) Vezan Din 30'—.

Zemljepisni atlas kraljevine S. H. S. Izdalo društvo slovenskih profesorjev. Sedem podrobnih zemljevidov. Izvršil ing. Viktor Novak. Din 48'—.

Slovinci. Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled. Napisal Fran Erjavec. Vezan Din 60'—.

Gospodarska geografija. (Zgodovinski razvoj trgovine in prometa. Naravni pogoji in človek. Produkcija. Trgovina. Promet in njegova sredstva.) Sestavil dr. Vinko Šarabon. Vezana Din 48'—.

Parni kotel. Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov itd. Spisal ing. Gvidon Gulič. Din 30'—.

Ojačen beton. Učna knjiga za stavbne šole in za stavbne obrtnike. I. del. Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe iz ojačenega in neojačenega betona. Spisal ing. Jaroslav Foerster. Din 30'—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.